

Les entitats financeres catalanes controlen en aquests moments una important cartera de participacions a les principals empreses del país, la qual cosa els converteix en agents econòmics de primer ordre i objecte de desig dels poders polítics. A través de la seva presència en empreses de telecomunicacions, negocis immobiliaris, autopistes, turisme i oci, energia i medi ambient, tots busquen atreure més negoci, millorar els seus balanços i influir, en alguns casos, en les decisions dels consells d'administració.

Les entitats financeres fa temps que han deixat enrere el seu tradicional negoci d'intermediar en el mercat del diner, i les que operen a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears no en són una excepció. La reducció dels marges financers i la recerca de més beneficis els ha obligat a obrir-se cap a altres sectors de negoci com a fórmula per millorar els seus balanços. Avui dia, qui més qui menys, i depenent de la seva capacitat financera, té participacions significatives a les principals empreses del país i de la resta de l'estat.

"Fins ara, les caixes eren grups eminentment financers, integrats fonamen-

l'habitatge, donen a conèixer els avantatges de les seves hipoteques, assegurances, etc. En fi, tot un ventall d'opcions amb l'objectiu d'atraure cap al seu terreny el major volum de negoci de l'empresa participada.

Als Països Catalans, les majors carteres empresarials estan en mans de les caixes, que han perdut el seu paper d'entitats canalitzadores de l'estalvi popular i s'han convertit en fermes competidors de grans bancs de l'estil de BBVA o BSCH. Tan sols tres entitats del país, La Caixa, Caixa Catalunya i Bancaixa, aglutinen el 33% de les participacions industrials del conjunt de l'estat espanyol. Pel que fa

Bancs i caixes es vesteixen d'empresaris

talment per entitats de crèdit, asseguradores i companyies financeres. Però els darrers anys han incorporat societats, que dins del desenvolupament dels seus plans estratègics han donat suport al creixement del grup en permetre aconseguir sinergies i potenciar l'abast del negoci bancari", explica Aurelio Izquierdo, director general adjunt de Bancaixa.

L'interès de bancs i caixes a l'hora de participar a empreses va molt més enllà de la consecució de beneficis. Quan a Henry Ford li van preguntar quina era la raó per la qual construís les seves fàbriques de cotxes tan grans, va contestar: "És per garantir que hi hagi molts treballadors, ja que ells seran els primers clients quan comercialitzem els automòbils." Les entitats financeres mantenen el mateix criteri quan agafen participacions de les empreses, i així, un cop a dins, de seguida demanen —o exigeixen— la domiciliació de les nòmines dels seus treballadors, ofereixen crèdits per a l'accés a

als bancs, només la illenca Banca March, a través de Corporación Financiera Alba, té una cartera industrial destacable, perquè Banc de Sabadell —el quart grup bancari de l'estat— té participacions de menor entitat.

Serveis per a totes les butxaques. Les participacions de les entitats catalanes a empreses se centren en sectors estratègics com telecomunicacions, energia, autopistes o turisme. Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears són economies de serveis i això influeix en la composició de la cartera de participacions empresarials. "Les entitats catalanes gairebé no tenen capital a indústries, a les fàbriques pròpiament dites, i quan ho tenen és a través del capital risc, fórmula que comporta la presa d'una petita part d'un negoci incipient, el quan s'abandona generalment quan comença a prendre volada", explica Santiago Simón, professor del Departament de Fi-

nances i Política d'Empreses d'ESADE.

En aquest punt, el model financer català és semblant al francès, en què els bancs de negoci, com Paribas o Crèdit Lyonnais, són socis financers a moltes empreses, tan franceses com estrangeres, però no s'encarreguen de la gestió. El model no té res a veure amb el del *keyratsu* japonès, on els grans bancs són propietaris de les principals empreses del país. Per a aquesta finalitat poden destinar fins al 40% de l'estalvi dels seus clients, una situació impensable a Europa, on hi ha una clara separació entre el negoci bancari i el de participacions empresarials.

La majoria de participacions als Països Catalans se centren doncs al sector terciari, en activitats vinculades a l'oci, el turisme o l'hostaleria. A banda, hi ha una important presència al sector de les noves tecnologies, el medi ambient i l'immobiliari, on les entitats es dediquen a fer promocions de caràcter residencial i industrial, no només als seus territoris d'origen sinó també a la resta de l'estat i a l'estranger.

Les sinergies entre el negoci bancari i la promoció d'habitatges és evident. El fet que una entitat com La Caixa tingui una filial com Immobiliaria Colonial, permet a aquesta companyia aconseguir diner barat per a les seves construccions i a un risc zero. Les hipoteques seran en millors condicions i després sempre quedarà la possibilitat de "col·locar-les" als clients finals. En cas que sigui necessari formalitzar una assegurança, La Caixa, igual que altres, també disposa de negoci propi en aquest sector.

L'allargada ombra de La Caixa. Per fer-se una idea del pes de caixes i bancs catalans al sector empresarial, només cal analitzar la cartera de participacions de La Caixa, Caixa Catalunya, Bancaixa, Banc Sabadell, la CAM o Banca March. La resta d'entitats són molt més petites i tenen un volum menor d'activitat empresarial, i molt centrat en el sector immobiliari, on han pres partit del *boom* dels darrers anys.

La Caixa ha configurat en els últims quinze anys un potent grup econòmic amb participacions en sectors estratègics i amb una forta influència sobre el poder polític de Madrid. L'entitat participa ac-

tivament en empreses tan importants com Repsol YPF (12,5%), Telefónica (3,6%) i ENDESA (5%). I en empreses de marcat accent català com Immobiliaria Colonial (49%), Aigües de Barcelona (23,1%), Gas Natural (26%) o Saba (58%).

La Caixa també ha girat la vista cap a l'estranger amb la compra del 4% de Deutsche Bank, un 1,6% de l'entitat francesa de serveis Suez Lyonnais des Eaux i un 1,5% del grup financer belga Fortis. L'entitat gestiona la seva cartera empresarial a través de Caixa Holding, una societat constituïda fa dos anys i que, segons alguns analistes, constitueix un primer pas per treure a borsa el seu negoci empresarial. D'aquesta manera, l'entitat disposaria d'un instrument per canviar "cromos" amb altres entitats, i salvar d'aquesta manera les limitacions que tenen les caixes per establir aliances o creuament d'accions. Aquesta possibilitat ha estat negada pel president, Josep Vilarassau.

La Caixa va protagonitzar a mitjan any passat un important gir en la seva estratègia d'inversió, amb la compra del 30% de Panrico, el fabricant de Donuts i Bollycao. Aquesta participació en el sector industrial és una excepció en la seva cartera de negocis, molt centrada en el sector de serveis. L'entitat ha acordat ara prendre participacions en societats ja consolidades, amb importants plans de creixement i una possible sortida a borsa. Des de La Caixa se subratlla el caràcter "dinàmic" dels seus criteris d'actuació. "Vam dir que no entrariem en el sector hotelier i ara en controlem tres", recorden, en referència a la seva participació del 31% a Occidental Hotels.

L'entitat també participa amb el 42,5% del capital de Universal Studios Port Aventura, el parc temàtic rival de Terra Mítica. I, en els últims mesos, s'ha desvinculat d'alguns dels seus negocis més criticats i s'ha després de la seva participació a les concessionàries AUCAT, Autema, Iberpistas i Túnel del Cadí, que ha traspassat a la seva participada ACESA. L'entitat, a més, ha augmentat el seu pes financer amb la compra del 15% del Banc Sabadell.

L'altra gran entitat financera del país, Caixa Catalunya, comparteix seient amb

La cartera empresarial de La Caixa suma més de 84.000 milions d'euros, que li permeten tenir un lloc en els consells d'administració de Repsol i d'Aigües de Barcelona (que té en construcció la seva nova seu).

JORDI PLAN / JOAN CELIA

El negoci immobiliari li està donant bons resultats a Caixa Catalunya, a través de Procama (que participa en les obres de Diagonal Mar a Barcelona). L'entitat també està present en telecomunicacions a través de Retevisión.

La Caixa als consells d'administració de Repsol YPF i ACESA. La seva cartera industrial està valorada en més de 720 milions d'euros (uns 120.000 milions de pessetes), quantitat molt inferior als més de 84.000 milions d'euros (1,4 bilions de pessetes) de La Caixa. Entre les seves participacions destaca el 3% de La Seda de Barcelona, el 2,1% de Retevisión o el 3,5% de Quiero TV. L'any passat, la segona caixa catalana va destinar 84 milions d'euros (14.000 milions de pessetes) a noves participacions: el 60% a energies renovables i medi ambient i el 40% a través de societats de capital risc. Aquest any, l'entitat té previst continuar la seva política inversora, amb la compra de participacions a tres o quatre empreses de volum mitjà, segons expliquen els seus responsables.

L'entitat que presideix Antoni Serra i Ramoneda (vegeu entrevista pàgs. 56-59) i en la qual té una destacada participació l'Ajuntament i la Diputació de Barcelona, manté una important activitat en el camp immobiliari a través de Procama, que l'any passat va arribar a facturar 157 milions d'euros (26.000 milions de pessetes). La immobiliària opera en el mercat residencial i d'oficines, i l'estratègia de creixement passa per diversificar-se geogràficament. "Catalunya concentra el 52% dels nostres projectes immobiliaris; Madrid, el 33%; València i Múrcia, el 10%, i la resta està repartit per tot l'estat", explica Alfons Aran, president de Procama. La immobiliària acaba de fer el salt a l'estranger amb la promoció de 80 habitatges a Tolosa de Llenguadoc.

Caixa Catalunya també destaca en el camp del capital risc, on té participacions a Barcelona Emprèn, Innova 31, Invercat, Baring Private Equity Partners, Marco Polo i Catalana d'Iniciatives. En aquesta última societat també participen altres entitats catalanes, com Banc de Sabadell, Bancaixa o la CAM, a més de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona. Catalana d'Iniciatives s'ha convertit en un autèntic viver d'empreses als Països Catalans, mitjançant el finançament de nous projectes.

La segona entitat d'estalvis del Principat és propietària alhora de l'Hotel Barcelona Plaza i té una important presència en el sector d'energies renovables, a tra-

vés d'Enervent, companyia que ha impulsat diversos parcs eòlics. En aquest camp, les caixes han trobat una manera de canalitzar les seves inversions en un terreny afí al de l'obra social.

I què n'ha estat, dels bancs? Banc de Sabadell, tot i ser el segon grup bancari català i el quart de l'estat, té una cartera industrial força reduïda en comparació amb La Caixa, que controla el 15% de l'entitat sabadellenca. Destaca la seva participació a l'operadora de telecomunicacions Jazztel o a l'agència de valors Ibersecurities. En el sector industrial, l'entitat és propietària del 5% de Panrico i del 30% d'Interaliment, empresa dedicada a la comercialització de peix congelat. A banda, forma part del consorci que construirà i explotará el futur tramvia de Barcelona.

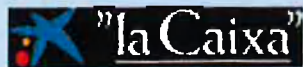
L'entitat que presideix Josep Oliu, que cotitza a borsa des de fa un any, desenvolupa també una important activitat immobiliària, a través de la societat Landscape Vallès que, a banda de promocionar habitatges, té un hotel a Madrid i n'està construint un altre de 22 plantes a Diagonal Mar, el futur complex residencial i comercial de Barcelona. Fidel als seus orígens de banca per finançar empreses, l'entitat també participa en el capital risc.

L'altre gran banc dels Països Catalans, la Banca March, és un cas curiós al món financer. La seva cartera industrial, gestionada a través de Corporación Financiera Alba, té un valor comptable molt superior al de la seva activitat bancària, on només té un centenar d'oficines repartides a les Illes Balears. Corporación Financiera Alba, que cotitza a borsa i va generar el 2001 un benefici de 92 milions d'euros (15.314 milions de pessetes) té participacions a empreses com el grup de distribució Carrefour, la constructora ACS (propietat de Florentino Pérez, president del Reial Madrid), la companyia de telefonia mòbil Vodafone o l'empresa de comunicació Sogecable, propietària de Canal Satélite Digital.

El poder de la família March els ha permès disposar d'una de les majors fortunes de l'estat, només superada per una altra nissaga de banquers, els Botín. A una gran distància se situa la cartera

Principals carteres empresarials de bancs i caixes catalanes

Percentatge de participació

Saba (aparcaments)	58,75
Immobil·laria Colonial (immobil·laria)	48,98
Port Aventura (oci)	42,54
Aucat (autopistes)	38,21
ACESA (autopistes)	31,7
Occidental Hotels (turisme)	31,47
Gas Natural (energia)	26,4
Agbar (serveis)	23,1
Banco Portuguès de Investimento (banca)	14,73
Repsol-YPF (energia)	12,5
Endesa (energia)	8
Deutsche Bank (banca)	4,03
Telefónica (telecomunicacions)	3,6

CAIXA CATALUNYA

Procam (immobil·laria)	100
Sabel de Servicios (hostaleria)	77,53
Innova 31 (capital risc)	28
Intra Catalonia (mitjans de comunicació)	25
Barcelona Emprèn (capital risc)	8,11
ACESA (autopistes)	7,59
Catalana d'Iniciatives (capital risc)	5,22
Túnel del Cadí (autopistes)	3,55
Revevisión (telecomunicacions)	2,10
Repsol-YPF (energia)	1,63

Alicante Golf (oci)	61,85
Terra Mítica (oci)	15
Aeropuertos de Región de Murcia (infraestructures)	12,50
Euro 8000 (serveis bancaris)	8,43
Catalana d'Iniciatives (capital risc)	7
Aurea (serveis)	5,27
Quiero TV (telecomunicacions)	3
Sol Mellà (turisme)	3
Adolfo Domínguez (distribució tèxtil)	2,75
Caser (assegurances)	2,31
AUNA (telecomunicacions)	2,25
Visa España (serveis bancaris)	0,58

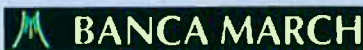

Banco de Murcia (banca)	100
Banco Valencia (banca)	38,09
Hospital la Ribera (sanitari)	30
Terra Mítica (oci)	17,03
Algües de València (serveis)	10,04
Aurea (serveis)	8,31
NH Hoteles (hostaleria)	8

Banc Sabadell

Banco Herrero (banca)	100
Banco de Asturias (banca)	100
Solbank (banca)	100
Landscape Vallès (immobil·laria)	100
Financiera Iberoamericana (banca)	66,67
Banc Sabadell Andorra (banca)	51
Ibersecurities a través de Activo Bank (agència de valors)	45,92
Dexia Sabadell Banco Local (banca)	40
Tranmet (tramvia Barcelona)	8
Banco Comercial Portuguès (banca)	3,37
Jazztel (telecomunicacions)	2,5

ACS (construcció)	23,5
Banco Urquijo (banca)	10
People Call (telefonía)	9
Xfera (telecomunicacions)	7,1
Sogecable (mitjans de comunicació)	7
Havas (publicitat)	4
Carrefour (distribució alimentària)	3,4
Vodafone (telefonía mòbil)	0,2

Can Domènge Gestó d'Actius i Serveis a empreses	100
Ensercom (serveis de seguretat)	100
Reciclatge de Bric de Balears (reciclatge industrial)	50
Probanca Viatges (banca especialitzada)	11,75

El cas de la Banca March és peculiar. la seva cartera industrial té un valor comptable molt superior al de la seva activitat bancària, amb un centenar d'oficines a les Balears

industrial de Sa Nostra, que té activitats al sector turístic, immobiliari i assegurances, mitjançant aliances amb empresaris tant de les Illes com de fora. Un dels últims moviments ha estat la creació d'una societat mixta amb Caixa Galicia, Caja Castilla-La Mancha i Caja Navarra, per col·laborar en l'expansió internacional de la cadena hotelera AC Hotels, propietat de l'empresari Antonio Catalán.

La caixa mallorquina també s'ha aliat amb el majorista de viatges alemany Condor & Neckermann per construir hotels de vacances. Una de les inversions més creatives de l'entitat, que acaba d'estrenar president en la persona de Miquel Pocoví, ha estat la constitució de l'empresa RDB (Reciclatge de Bric de Balears), una companyia mediambiental dedicada al reciclatge de brics i envasos de plàstics usats a les Illes. L'empresa utilitza aquests residus per fabricar un nou material, anomenat Maplar, i que serveix per fabricar senyals, papereres, terres, jardineres, bancs o taules.

Banca March gestiona la seva cartera industrial a través de la Corporación Financiera Alba, que té participacions en el grup de distribució Carrefour, la constructora ACS, Vodafone i Sogecable. Sa Nostra, en canvi, ha optat per invertir en sectors més arriscats com el mediambiental, a través de l'empresa Reciclatge de Bric de Balears.

El cas valencià. Pel que fa a les entitats valencianes, Bancaixa participa en gairebé un centenar de societats, de les quals 67 són de tipus empresarial i la resta estan vinculades al seu negoci bancari. La seva cartera industrial està valorada en 180 milions d'euros (30.500 milions de pessetes). D'aquesta quantitat, aproximadament la meitat correspon a l'activitat immobiliària, que aglutina una vintena de societats. La més important d'a-

questes és Bami, on també participa la Caixa d'Estalvis del Mediterrani (CAM), i que estén la seva activitat per tot el territori estatal. L'activitat de promoció d'habitatges ha esdevingut tan rendible que l'entitat s'ha llançat a comercialitzar els seus habitatges al centre i nord d'Europa, a través d'acords amb immobiliàries de Noruega i Alemanya.

Bancaixa, a més, desenvolupa la seva activitat empresarial en el sector de serveis amb una participació del 30% a l'Hospital de la Ribera a Alzira, del 10% d'Aigües de València i del 8,8% al holding Aurea, l'antiga Autopistas del Mare Nostrum (Aumar). A més, controla el 5% d'NH Hoteles i el 17,03% del parc d'atraccions Terra Mítica.

En alguns negocis, Bancaixa comparteix seient als consells d'administració amb la CAM. És el cas de la immobiliària Bami, Terra Mítica o Aurea. En altres sectors, en canvi, rivalitzen. Així, mentre Bancaixa té l'esmentada participació a NH Hoteles, la CAM controla el 3% de Sol Melià, el grup turístic de la família mallorquina Escarré. La Caixa d'Estalvis del Mediterrani completa la seva cartera industrial amb negocis en el sector hotel·ler (és propietària d'Hotel 7 Coronas i de la promotora Hotelnet), oci (està al capdavant de la societat Alicante Golf), al sector farmacèutic (controla Bioferma) i les infraestructures (s'ha unit al Govern de Múrcia per construir-hi un aeroport).

La coincidència geogràfica del negoci bancari de Bancaixa i la CAM, així com

la similitud d'algunes participacions empresarials, ha reobert en l'última dècada el debat sobre el naixement d'una macrocaixa valenciana, fruit de la fusió de totes dues entitats. Aquest procés donaria lloc a la tercera entitat d'estalvis de l'estat, per davant de Caixa Catalunya. Aquesta possibilitat ha estat presagiada en més d'una ocasió pel govern de Zaplana, encara que sense èxit, atès que els responsables de la CAM, molt més que els de Bancaixa, s'han afanyat a preservar la seva autonomia enfront d'una operació que interpreten com una mostra de centralisme per part de València.

El 'holding' financer de Zaplana.

En l'última renovació de la meitat de les assemblees d'ambdues caixes duta a terme l'any passat, el PP va guanyar terreny al PSPV. Tot i així, en cap dels casos va aconseguir la majoria de dos terços dels compromissaris necessària per aconseguir la fusió. Conscients del seu fracàs, des de la seu del Palau de la Generalitat es va llançar un darrer intent que va fructificar a la fi del 2001 amb la creació d'un *holding* d'ambdues caixes, que pretén coordinar les seves inversions.

El *holding* –que amb les presses del dia de la seva presentació, ni tenia nom, ni capital social, ni seu social– aglutina les participacions empresarials més o menys realitzades a instàncies de Zaplana, com Terra Mítica o l'Hospital d'Alzira, una fundació de caràcter privat que el PP ha convertit en el seu model de política sanitària. La resta d'empreses integrants de la corporació són deficitàries o inactives, a excepció d'Aurea, la concessionària de l'autopista A-7 i la societat de capital risc Valencia Fomento Empresarial. Fora del *holding* han quedat les participacions empresarials més importants: les col·locades en el sector immobiliari (Bami), hotelier (NH Hoteles i Sol Melià) i de serveis (Aigües de València).

Bancaixa i CAM es troben ara en una situació d'amenaça constant pel poder de Zaplana, que el 1997 va impulsar una llei autònoma de caixes que donava a l'executiu el control del 56% de les assemblees. Recentment, les caixes han hagut d'anar, un cop més, al rescat de Terra Mítica, un projecte potenciat per la Generalitat Valenciana, després que la resta

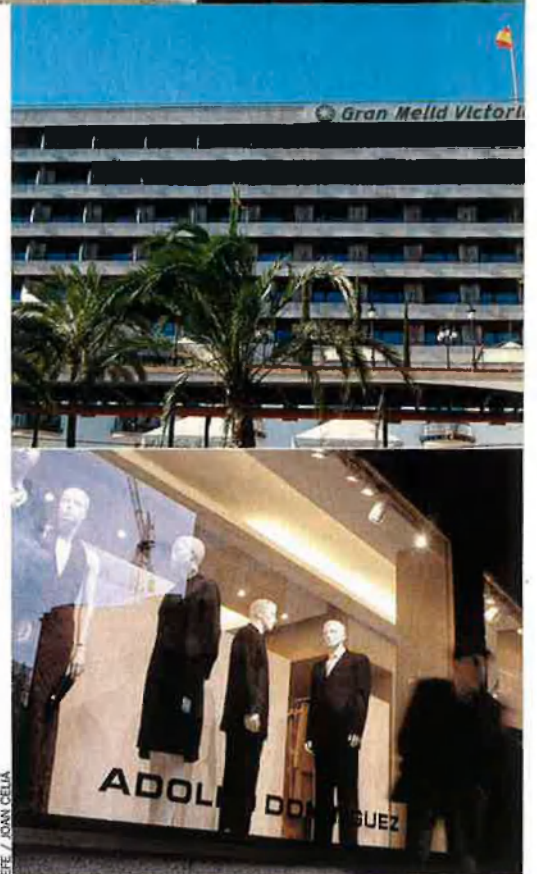

d'accionistes privats hagin decidit no aportar-hi més capital.

Objectes del desig polític. Des de les cúpules de les caixes catalanes es viu amb certa perplexitat l'estira-i-arronsa dels seus col·legues valencians o de la resta de comunitats on hi ha durs controls polítics, com Andalusia o Castella. A Catalunya, de les deu caixes que operen en el territori, només tres són fundació pública: Caixa Catalunya, Caixa Girona i Caixa Tarragona, la qual cosa limita força la influència política en els òrgans de decisió.

“El model de llei de caixes de Catalunya és exemplar –aclareix el conseller d'Economia de la Generalitat, Francesc Homs–, perquè no intervé en la gestió d'aquestes institucions financeres, perquè aquesta tasca correspon als seus directius i professionals del sector.” Segons Homs, l'administració “s'ha de limitar a exercir la tutela i supervisió de les caixes, vetllant per la solvència de la institució i preservant els interessos dels impositors”. Aquesta opinió és compartida per la majoria de presidents de caixes catalanes, com el de Caixa Girona, Arcadi Alzada, que afirma que “el Govern català ha estat molt respectuós en la llibertat d'actuació de les caixes”.

Malgrat aquesta filosofia de fons, algunes entitats comencen a veure determinats tics intervencionistes en les darreres decisions preses per la Generalitat. El Govern català acaba de fer una “invitació” a les entitats per a la firma de tres

El pes del sector serveis en els nostres territoris ha fet que entitats com Bancaixa i CAM hagin apostat per participar en l'accionariat de grans cadenes hoteleres, com Sol Melià i NH Hoteles. També dins el sector de l'oci, participen en inversions més discutibles, com Terra Mítica. I en la moda, la CAM sorprèn amb una participació en Adolfo Domínguez.

L'enorme poder econòmic de les caixes no ha passat desapercebut als ulls del Banc d'Espanya. El seu president, el valencià Jaime Caruana, ha advertit que determinades inversions amb vocació de control poden comprometre en excés els recursos de les entitats i augmentar els riscos.

convenis, dos adreçats al finançament d'infraestructures de caràcter cultural i social, i un altre per destinar part de l'obra social a determinades polítiques de govern.

Aquesta "reorientació" de l'actuació de les caixes és vista per les entitats –sobretot les més petites i, per tant, amb menys marge financer–, com una manera d'intervenció en la seva gestió. Francesc Homs es defensa i explica que "les caixes han d'intensificar més el seu compromís amb el país". En la seva opinió, "fins ara ho han fet d'una manera espontània i per iniciativa seva. Ara volem que intensifiquin més aquest compromís no només en les grans infraestructures, com ja ho han fet, sinó també en les petites obres". Sigui com sigui, la Generalitat de Catalunya no preveu reformar la llei de caixes, tot i la demanda en aquest sentit d'alguns partits de l'oposició, com Esquerra Republicana (ERC) i Iniciativa per Catalunya (IC-V).

El Banc d'Espanya adverteix. L'enorme poder de les caixes i el fet de no tenir un amo en termes de propietat, fa que aquestes entitats siguin objecte de desig de governs i polítics. Tot això motiva que contínuament es reobri el debat de reformar els estatuts de les caixes per convertir-les en societats anònimes. Aquesta possibilitat té el suport sobretot dels grans bancs i de les faccions més liberals dels partits polítics, entre els quals l'actual equip econòmic del PP a Madrid.

Actualment, les caixes destinen aproximadament el 33% del seu benefici a obra social. L'ús de fons de l'entitat per construir residències per a la gent gran, organitzar exposicions i patrocinar actes culturals o esportius, és vist pels bancs com una mena de màrqueting encobert, que els permet atreure clients per als seus altres negocis. Les caixes han perdut el seu tarannà filantròpic original i s'han convertit en grans grups financers que miren de tu a tu els bancs. Tres caixes catalanes, La Caixa, Caixa Catalunya i Bancaixa, figuren entre les quatre primeres entitats de l'estat espanyol en quantitat de recursos, i les seves carteres industrials no tenen res a envejar a grans bancs com el BSCH o el BBVA.

L'enorme poder econòmic de les caixes no ha passat desapercebut als ulls del Banc d'Espanya, l'organisme encarregat de tutelar el sistema financer. El governador de l'entitat, el valencià Jaime Caruana, ha advertit que "les immobilitzacions permanents (per part de les caixes) en inversions a empreses industrials amb vocació de control o d'influència notable en la gestió representen compromisos a llarg termini amb responsabilitats addicionals, que si sobrepassen determinats límits o assoleixen proporcions importants en el balanç, poden resultar estranyes a la seva naturalesa i objectius".

El problema de fons, segons el Banc d'Espanya, és que les participacions empresarials exigeixen a les caixes abundants recursos propis per complir els límits vigents sobre concentració de riscos. Aquesta circumstància obliga a aquestes entitats a captar diners a través d'instruments híbrids, com les accions preferents emeses per filials, que no semblen apropiades per a entitats de caràcter fundacional. Per aquesta raó, el Banc d'Espanya demana a les caixes "prudència, automoderació, molta transparència i una àmplia participació en la definició de la seva estratègia".

El Govern central ha decidit també posar mà en el sector i prepara una reforma de la seva normativa. La futura llei financera pretén limitar el control polític de les caixes i donar compliment a l'exigència de Brussel·les, segons la qual els representants d'entitats públiques no poden superar, en cap cas, el 50% dels consellers que formen part dels òrgans de decisió de les entitats d'estalvi. Però tot canvi provoca un període d'incertesa. El perill és imminent i més si el govern d'Aznar decideix desproveir les comunitats autònomes de la seva tutela sobre les caixes, com algunes veus demanen.

Aquesta situació provocaria un dalta baix al cada cop més debilitat poder financer de les autonomies, sobretot després que l'altra gran pota que sustenta el sistema financer, la Borsa, ha traslladat a Madrid tota la seva operativitat, deixant els parquets de Barcelona i València convertits en simples instruments per canalitzar estalvi de particulars.

Joan Corbera